

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 210/2016- 35

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. augusta 2016 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej a zo sudcov Sergeja Kohuta a Rudolfa Tkáčika v konaní o sťažnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej obchodnou spoločnosťou AZARIOVÁ & RUŽBAŠÁN Law firm s. r. o., Kmeťova 26, Košice, konajúcou prostredníctvom konateľky JUDr. Klaudie Azariovej, pre namietané porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 21 P 95/2013 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 21 P 95/2013 porušené boli.

2. Okresnému súdu Košice I p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 21 P 95/2013 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 500 € (slovom päťsto eur), ktoré je Okresný súd Košice I p o v i n n ý vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Košice je p o v i n n ý uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 363,80 € (slovom tristošesťdesiattri eur a osemdesiat centov) na účet obchodnej spoločnosti AZARIOVÁ & RUŽBAŠÁN Law firm s. r. o., Kmeťova 26, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 210/2016 z 12. apríla 2016 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 21 P 95/2013 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

V sťažnosti sťažovateľka uviedla, že od 28. júna 2013 na jej návrh prebieha na okresnom súde konanie o zvýšenie výživného na maloleté dieťa [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], nar. [REDAKOVANÉ], ktorým sa sťažovateľka domáhala, aby súd zvýšil výživné, ktoré

je žalovaný povinný platiť na základe právoplatného a vykonateľného rozsudku okresného súdu sp. zn. 19 C 136/2008 zo 6. marca 2009.

Sťažovateľka podrobne popísala doterajší priebeh namietaného konania s tým, že na šiestom pojednávaní, ktoré sa konalo 26. júna 2014, bol vyhlásený rozsudok. Proti rozsudku podala sťažovateľka aj otec maloletého dieťaťa odvolanie.

Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 8 CoP 355/2014 z 27. februára 2015 zrušil rozsudok okresného súdu a vrátil vec na ďalšie konanie s odôvodnením, že odôvodnenie napadnutého rozsudku je zmätočné a nezrozumiteľné.

Dňa 14. decembra 2015 podala sťažovateľka na okresnom súde sťažnosť na postup súdu. Namietala prieťahy v konaní.

Predseda okresného súdu 13. januára 2016 sťažovateľke oznámil, že postup konajúceho súdu javí známky nesústredenosti a neefektívneho konania, čo spôsobuje prieťahy v konaní. Uviedol, že prijal opatrenia, aby do budúca súd vo veci konal plynulo a bez prieťahov.

Okresný súd potom nariadil pojednávanie na 3. február 2016. Pojednávanie v tento deň prebehlo, bola na ňom vypočutá svedkyňa a bolo odročené na neurčito.

Sťažovateľka namieta, že *„Od podania návrhu na začatie konania uplynuli už takmer tri roky, pričom vo veci nie je stále rozhodnuté. V tomto konaní ide o zvýšenie výživného na maloletú, preto sú takéto prieťahy v konaní neprípustné, keďže v každom konaní musia byť záujmy maloletého dieťaťa na prvom mieste.“*

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy... a základné právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 Dohovoru.... postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 21P/95/2013 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 21P/95/2013 prikazuje konať bez zbytočných prieťahov.

3. Sťažovateľke priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 5.000 €, ktoré je Okresný súd Košice I povinný do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu vyplatiť sťažovateľke na účet právneho zástupcu sťažovateľky.

4. Okresný súd Košice I je povinný uhradiť sťažovateľke trovy konania spočívajúce v trovách právneho zastúpenia vo výške 363,80 € do 15 dní od doručenia tohto nálezu na účet jej právneho zástupcu...“

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, vyjadrení účastníkov konania a obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil takýto priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 21 P 95/2013.

- 23. júna 2013 podala sťažovateľka na okresnom súde návrh na zvýšenie výživného na maloletú [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] proti odporcovi [REDAKOVANÉ],

- 11. júla 2013 zákonná sudkyňa dala pokyn kancelárii, aby:

- doručila opis návrhu odporcovi a Úradu práce sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „úrad práce“ alebo „kolízny opatrovník“) spolu s výzvou na vyjadrenie v lehote 15 dní (vyjadrenie podal právny zástupca odporcu podaním z 15. augusta 2013 doručeným okresnému súdu 19. augusta 2013),

- doručila právnenému zástupcovi matky, otcovi a úradu práce uznesenie o ustanovení opatrovníka pre maloleté dieťa,

- žiadala úrad práce o prešetrenie pomerov v rodine otca i matky (urobené podaním z 9. augusta 2013 doručeným okresnému súdu 12. augusta 2013),

- žiadala od zamestnávateľa odporcu i sťažovateľky potvrdenie o ich zárobku za posledných 12 mesiacov,

- žiadala Daňový úrad v Košiciach o zaslanie daňového priznania odporcu za rok 2012 (urobil tak podaním z 24. júla 2013 doručeným okresnému súdu 26. júla 2013),

- pripojila spisy okresného súdu sp. zn. 11 P 46/2008 a sp. zn. 19 C 136/2008,

- 27. septembra 2013 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie sťažovateľky vo veci samej z 26. septembra 2013,

- 18. decembra 2013 nariadila zákonná sudkyňa termín pojednávania na 5. február 2014,

- 5. februára 2014 sa uskutočnilo pojednávanie za prítomnosti sťažovateľky, odporcu, ktoré bolo odročené na 25. marec 2014 a obom rodičom bolo zároveň uložené, aby predložili doklady o ich príjme za obdobie, za ktoré ho ešte súdu nepredložili, a to vo forme výplatných pásov alebo daňového priznania, a to v lehote 3 dní pred nariadeným pojednávaním,

- 13. marca 2014 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie sťažovateľky z 3. marca 2014, ktorým sa vyjadrila vo veci samej, ktoré bolo následne zaslané na vyjadrenie odporcovi (tento sa vyjadril podaním zo 17. marca 2014 doručeným okresnému súdu 19. marca 2014),

- 20. marca 2014 bolo okresnému súdu doručené podanie právnej zástupkyne sťažovateľky označené ako „*doplnenie argumentácie*“ z 20. marca 2014,

- 25. marca 2014 sa vo veci uskutočnilo za prítomnosti právnej zástupkyne sťažovateľky (sťažovateľka sa ospravedlnila), odporcu a jeho právneho zástupcu pojednávanie, ktoré bolo po vykonanom dokazovaní odročené na 9. apríl 2014,

- 8. apríla 2014 bolo okresnému súdu doručené opätovne vyjadrenie sťažovateľky vo veci samej z 3. marca 2014 spolu s viacerými lekáorskými nálezmi maloletej, ako aj vyčíslenie trov konania zo 7. apríla 2014,

- 9. apríla 2014 sa na okresnom súde uskutočnilo iba za prítomnosti právnych zástupcov oboch rodičov pojednávanie, ktoré po vykonanom dokazovaní bolo odročené na 14. máj 2014,

- 7. mája 2014 bolo okresnému súdu doručené stanovisko odporcu k vyjadreniu sťažovateľky z 3. marca 2014,

- 12. mája 2014 bol okresným súdom zrušený termín pojednávania nariadený na 14. máj 2014, a to z dôvodu práceneschopnosti zákonnej sudkyne, o čom boli informovaní sťažovateľka, odporca a úrad práce. Zároveň im bol oznámený (mailom, resp. telefonicky) nový termín pojednávania, a to 3. jún 2014,

- 3. júna 2014 sa nikto nedostavil na pojednávanie, preto bolo odročené na 10. jún 2014,

- 10. júna 2014 sa za prítomnosti právnej zástupkyne sťažovateľky (sťažovateľka sa ospravedlnila), odporcu a jeho právneho zástupcu uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo po vykonanom dokazovaní odročené na 26. jún 2014,
- 16. júna 2014 boli okresnému súdu doručené doklady preukazujúce príjmy odporcu,
- 26. júna 2014 sa uskutočnilo za prítomnosti právnych zástupcov oboch rodičov pojednávanie, na ktorom okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom,
- 8. júla 2014 bol okresnému súdu doručený návrh sťažovateľky na vydanie opravného uznesenia (oprava mena navrhovateľky [REDACTED]),
- 9. júla 2014 bolo okresnému súdu doručené odvolanie odporcu proti rozsudku,
- 11. júla 2014 zákonná sudkyňa dala pokyn na zaslanie odvolania odporcu sťažovateľke, ako aj úrad práce na vyjadrenie v lehote 3 dní,
- 14. júla 2014 bolo okresnému súdu doručené odvolanie sťažovateľky z 11. júla 2014, ktoré bolo obratom zaslané na vyjadrenie odporcovi,
- 21. júla 2014 bolo okresným súdom vydané opravné uznesenie, ktorým sa opravilo meno sťažovateľky v záhlaví rozsudku, pričom toto bolo doručované obom rodičom,
- 23. júla 2014 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie sťažovateľky k odvolaniu odporcu,
- 28. júla 2014 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie odporcu k odvolaniu sťažovateľky,
- 21. augusta 2014 bola vypracovaná predkladacia správa Krajskému súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“), ktorá mu bola predložená spolu so spisovým materiálom 22. augusta 2014,
- 9. januára 2015 bolo krajskému súdu doručené doplnenie odvolania odporcu,
- 23. januára 2015 bolo krajskému súdu doručené vyjadrenie sťažovateľky vo veci samej,
- 4. februára 2015 bolo krajskému súdu doručené doplnenie vyjadrenia sťažovateľky,
- 10. marca 2015 bol spisový materiál vrátený okresnému súdu s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 8 CoP 355/2014 z 27. februára 2015, ktorým bol zrušený rozsudok okresného súdu sp. zn. 21 P 95/2013 z 26. júna 2014 a vec bola vrátená na ďalšie konanie,
- 11. marca 2015 bol daný pokyn zákonnej sudkyne na doručenie rozsudku krajského súdu účastníkom konania,

- 31. marca 2015 bola okresnému súdu doručená námietka zaujatosti voči zákonnej sudkyňi doručená zo strany sťažovateľky,
- 10. apríla 2015 bol okresnému súdu doručený návrh sťažovateľky na vydanie predbežného opatrenia,
- 13. apríla 2015 sa zákonná sudkyňa vyjadrila k námietke zaujatosti a toto vyjadrenie bolo 14. apríla 2015 predložené krajskému súdu,
- uznesením krajského súdu sp. zn. 3 NcC 17/2015 z 22. apríla 2015 bolo rozhodnuté tak, že zákonná sudkyňa nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania vo veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 21 P 95/2013 (spisový materiál vrátený okresnému súdu 24. apríla 2015),
- uznesením okresného súdu sp. zn. 21 P 95/2013 z 27. apríla 2015 bol návrh sťažovateľky na nariadenie predbežného opatrenia zamietnutý,
- 14. mája 2015 bolo okresnému súdu doručené odvolanie sťažovateľky proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na nariadenie predbežného opatrenia,
- 19. mája 2015 dala zákonná sudkyňa pokyn na doručenie odvolania odporcovi, ako aj kolíznemu opatrovníkovi na vyjadrenie v lehote 10 dní (odporca sa vyjadril podaním doručeným 29. mája 2015),
- 9. júna 2015 bol spisový materiál predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na nariadenie predbežného opatrenia,
- uznesením krajského súdu sp. zn. 8 CoP 237/2015 z 22. júna 2015 bolo potvrdené uznesenie okresného súdu o zamietnutí návrhu na nariadenie predbežného opatrenia,
- 25. júna 2015 dala zákonná sudkyňa pokyn na doručenie tohto rozhodnutia krajského súdu účastníkom konania,
- 13. novembra 2015 žiadala sťažovateľka o nariadenie termínu pojednávania,
- 7. januára 2016 bol nariadený termín pojednávania na 3. február 2016, zároveň zákonná sudkyňa dala pokyn na vyžiadanie opisu daňového priznania odporcu za rok 2014 (daňový úrad tak urobil podaním doručeným okresnému súdu 20. januára 2016), ako aj mzdových listov od oboch zamestnávateľov odporcu za obdobie máj 2014 až január 2016 (zamestnávateľ tak urobil podaním doručeným okresnému súdu 25. januára 2016),
- 14. januára 2016 dala zákonná sudkyňa pokyn na predvolanie [REDAKOVANÉ] (matky odporcu) a [REDAKOVANÉ] (sestry odporcu) na termín pojednávania

3. február 2015, zároveň boli vyzvaní účastníci konania na zaslanie potvrdení svojich príjmov a výdavkov za rok 2015 (odporca tak urobil podaním doručeným okresnému súdu 29. januára 2016),

- 3. februára 2016 sa na okresnom súde uskutočnilo pojednávanie za prítomnosti všetkých predvolaných (okrem matky odporcu), ktoré bolo po vykonanom dokazovaní (výsluch sestry odporcu, odporcu, sťažovateľky...) odročené na 26. apríl 2016,

- 12. februára 2016 bolo okresnému súdu doručené podanie sťažovateľky, ktorým navrhla okresnému súdu vykonať ďalší dôkaz (úplné daňové priznanie odporcu vrátane súvahy a výkazov ziskov a strát za zdaňovacie obdobie 2013 až 2015),

- 26. februára 2016 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie sťažovateľky vo veci samej, ktoré bolo obratom zaslané na vyjadrenie odporcovi,

- 25. mája 2016 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľka ani jej právna zástupkyňa neboli prítomné.

Na výzvu ústavného súdu sa k prijatej sťažnosti vyjadril predseda okresného súdu v podaní sp. zn. Spr 196/15 doručenom ústavnému súdu 24. mája 2016. Okrem chronológie úkonov konajúceho súdu uviedol, že *„Súd vo veci nariaďuje pojednávania v primeraných lehotách a raz vo veci aj meritórne rozhodol. Aj napriek tomu tento postup javí známky nesústredenosti a neefektívnosti. Účastníci nerešpektujú pokyny súdu, nepredkladajú potrebné listinné dôkazy a súd nevyvodzuje voči účastníkom žiadne poriadkové opatrenia. K predĺžovaniu konania tak prispievajú aj samotní účastníci, preto doporučujem pri rozhodovaní o priznaní finančného zadosťučinenia zohľadniť aj túto skutočnosť.“*

K vyjadreniu okresného súdu zaujala prostredníctvom svojho právneho zástupcu stanovisko sťažovateľka podaním doručeným ústavnému súdu 14. júna 2016, v ktorom uviedla, že s tvrdením okresného súdu, že vo veci nariaďuje pojednávania v primeraných lehotách, a s tým, že účastníci nerešpektujú pokyny súdu, nepredkladajú potrebné listinné dôkazy, nesúhlasí, pretože *„nemožno považovať za nerešpektovanie pokynov, ak sa spomínané pokyny týkajú uloženia povinností, ktoré nemajú žiadnu oporu v zákone, prípadne ak súd ukladá sťažovateľke povinnosť preukazovať skutočnosti, ktoré sú všeobecne známe či povinnosť podrobne preukazovať svoje pomery a pomery dieťaťa, pričom druhému*

účastníkovi takúto povinnosť neukladá...“ . Na podporu týchto tvrdení sťažovateľka uviedla niekoľko príkladov, z ktorých vyvodila, že „neustále predlžovanie konania nebolo zapríčinené navrhovateľkou ako účastníkom konania, ale v dôsledku nesústreďeného a neefektívneho postupu súdu, ktorý spočíval v tom, že súd sťažovateľke ukladal povinnosti preukazovať skutočnosti, ktoré sú všeobecne známe, a teda sa nedokazujú, či predkladať všetky dôkazy, ktoré navrhol odporca, aj napriek tomu, že nemali žiaden význam pre rozhodnutie vo veci samej a ich predloženie nevyžaduje Zákon o rodine ani iné právne predpisy Slovenskej republiky.“ .

Poukazuje na to, že „dĺžka súdneho konania prispela aj ku skutočnosti, že odporca mal priestor a čas postupne vykonávať úkony smerujúce k zníženiu svojich príjmov, resp. majetku (napr. v marci 2016 daroval spoluvlastnícky podiel k predmetnej nehnuteľnosti na [REDAKOVANÉ] ulici svojej matke, pričom svoje počínanie odôvodnil slovami: potom, ako sa moja matka dozvedela o požadovanej výške výživného zo strany navrhovateľky, trvala na prepise spoluvlastníckeho podielu odporcu na ňu, nakoľko reálne výnosy z prenájmu tejto nehnuteľnosti stále patrili iba jej a nechcela, aby bol otec z toho dôvodu zaťažený zvýšeným platením výživného...“ .

V závere sťažovateľka uviedla, že „svojou neúčastťou na niektorých pojednávaniach sme nemali v úmysle spôsobovať prieťahy v konaní, ale naopak - prispieť k urýchlenému konaniu a rozhodnutiu, nakoľko naša prítomnosť a prítomnosť sťažovateľky v odporcovi vzbudzuje negatívne pocity, čo sa prejavuje tak, že odporca búcha pästou po stole, zvyšuje hlas a neprimerane reaguje. Z toho dôvodu a takisto aj v dôsledku toho, že vo svojich podaniach sme uviedli všetky skutočnosti podstatné pre rozhodnutie, pričom viac sme nemali čo k veci uviesť, žiadali sme konajúci súd, aby rozhodol bez našej prítomnosti na podklade našich písomných podaní...“ .

Účastníci konania pred ústavným súdom súhlasili s tým, aby ústavný súd upustil od verejného ústneho pojednávania vo veci, ústavný súd preto podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde od ústneho pojednávania upustil, pretože od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 21 P 95/2013 dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej

sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet a právoplatne nerozhodli (m. m. I. ÚS 24/03, IV. ÚS 232/03). Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ktorej predmetom konania je návrh na zvýšenie výživného pre maloleté dieťa, ústavný súd konštatuje, že preskúmané konanie nie je po faktickej ani právnej stránke zložitý, ide o vec patriacu do štandardnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov.

2. Pri hodnotení podľa kritéria, ako sa správala samotná sťažovateľka v namietanom konaní, ústavný súd zistil, že sťažovateľka sa z ôsmich nariadených pojednávaní osobne zúčastnila troch. Sťažovateľka využívala aj svoje procesné oprávnenia (námiетка zaujatosti voči konajúcej sudkyni, návrh na vydanie predbežného opatrenia), avšak v tejto súvislosti ústavný súd konštatuje (obdobne ako vo veciach II. ÚS 41/97, II. ÚS 52/99, II. ÚS 181/04), že uplatnenie procesných práv tak zo strany sťažovateľa, ako aj ostatných účastníkov konania v doterajšom priebehu konania nezakladá zodpovednosť sťažovateľa za zbytočné prietahy v konaní, ale v takomto prípade zodpovednosť nemožno pripísať ani na vrub štátnemu orgánu konajúcemu vo veci. Sťažovateľka prispela aj sama k zdĺhavejšiemu

postupu konajúceho súdu v namietanom konaní tým, že sa osobne nezúčastňovala nariadených pojednávaní a nerešpektovaním pokynov konajúceho súdu.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

Ústavný súd zo sťažnosti a z jej príloh zistil, že namietané konanie začalo 28. júna 2013 a ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu trvalo 2 roky a osem mesiacov.

Z toho sa vec celkovo deväť mesiacov (v dôsledku odvolania účastníkov proti rozsudku, odvolania sťažovateľky proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a v dôsledku rozhodovania o námietke zaujatosti podanej sťažovateľkou) nachádzala vec na krajskom súde.

Meritórne okresný súd rozhodol 26. júna 2014.

Ústavný súd konštatuje, že v priebehu doterajšieho konania sa vyskytli obdobia, v ktorých okresný súd nevykonal žiadny úkon smerujúci k rozhodnutiu veci od augusta 2013 do decembra 2013 (4 mesiace) a od júna 2015 do novembra 2015 (5 mesiacov).

Okresný súd sám uznal, že postup okresného súdu javí známky nesústredenosti a neefektívnosti, čo napokon vyplýva aj z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu sp. zn. 8 CoP 355/2014 z 27. februára 2015, kde túto skutočnosť krajský súd okresnému súdu vytkol a zároveň to bol jeden z dôvodov na zrušenie prvostupňového rozsudku.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

Vzhľadom na to, že konanie v predmetnej veci na okresnom súde nebolo ukončené, ústavný súd podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde okresnému súdu prikázal, aby ďalej vo veci konal bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku tohto rozhodnutia).

Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda boli porušené, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľka žiadala priznať jej finančné zadosťučinenie v sume 5 000 €.

Vzhľadom na okolnosti danej veci, najmä že v namietanom konaní ide o rodinnoprávnu vec, ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľku. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať jej aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti, s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľky, ako aj vzhľadom na povahu veci považuje za primerané vo výške 500 €.

Ústavný súd podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v súvislosti s jej právnym zastupovaním v konaní pred ústavným súdom advokátkou JUDr. Azariovou, ktoré si uplatnila v sume 363,80 €.

Úhradu priznal za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2016 (prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 14 ods. 1 písm. a) a b) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to každý úkon po 143 €, spolu s režijným paušálom 2 x po 8,58 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky).

Obchodná spoločnosť AZARIOVÁ & RUŽBAŠÁN Law firm s. r. o., Kmeťova 26, Košice, ktorá sťažovateľku zastupuje, je platiteľkou dane z pridanej hodnoty, preto patrí sťažovateľke náhrada trov právneho zastúpenia zvýšená o 20 % .

Úhrada trov konania bola tak priznaná v celkovej sume 363,80 €.

Odmenu za tretí úkon ústavný súd advokátke nepriznal, pretože si sťažovateľka jeho úhradu neuplatnila.

Trovy konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet obchodnej spoločnosti AZARIOVÁ & RUŽBAŠÁN Law firm s. r. o., Kmeťova 26, Košice (§ 31a zákona o ústavnom súde), podľa bodu 4 výroku rozhodnutia.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. augusta 2016